

Delårsrapport augusti 2023

Kollektivtrafiknämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Måluppfyllelse	3
Verksamhet.....	3
Ekonomiskt utfall	4
Händelser av väsentlig betydelse	5
Mål	6
Strategi för länets utveckling	6
Strategi för våra medarbetare	7
Strategi för ekonomi.....	9
Verksamhet	12
Produktion	12
Ekonomisk analys	13
Ekonomiskt utfall mot föregående år.....	13
Ekonomiskt resultat jämfört med budget.....	13
Resultatförbättrande åtgärder	14
Förtroendemannabudget.....	14
Orsaker till ändrad/lagd prognos.....	14
Väsentliga personalförhållanden	15
Antal anställda.....	15
Sjukfrånvaro - ökade frisktal.....	15
Investeringar	17

Sammanfattning

Måluppfyllelse

Regionens fyra strategier för länets utveckling, våra medarbetare, vård samt ekonomi är grunden för målen och uppdragen. Inom kollektivtrafiknämnden finns 6 prioriterade mål inom tre av de fyra strategierna. Dessa redovisas i tabellen nedan.

Prioriterade mål - KTN			
Alla Strategier	Resultat	Antal	Andel
Grön	●	5	83%
Gul	▲	0	0%
Röd	■	1	17%
Ej mätbart	—	0	0%
Totalt	▲	6	100%

Under varje prioriterat mål finns totalt 8 uppdrag från regionfullmäktige för att säkerställa att fullmäktiges prioriteringar genomförts i verksamheten. Den samlade bilden av måluppfyllelsen för Kollektivtrafiknämndens alla uppdrag bedöms som grönt, se tabell nedan.

Uppdrag - KTN			
Alla Strategier	Resultat	Antal	Andel
Grön	●	6	75%
Gul	▲	1	13%
Röd	■	1	13%
Ej mätbart	—	0	0%
Totalt	▲	8	100%

Under de 8 uppdragen redovisas totalt 12 verksamhetsmål, dessa är delvis uppfyllda och arbete pågår, dvs gul. För verksamhetsmålen är 75% gröna (helt uppfyllda), 8% gula (delvis uppfyllda) och 17% röda (ej uppnådda). Det är i huvudsak inom ekonomisk utveckling som verksamhetsmålen inte är uppfyllda och ej bedöms kunna nås under året.

Verksamhet

Resandet och intäkterna har tagit fart efter Coronapandemin. Ett förändrat arbets- och resandemönster, med bland annat hemarbete, har dock fortsatt viss påverkan på resandet. Trenden ser likadan ut även i övriga riket. Resandeökningen sker framförallt bland de som betalar sina biljetter själva, vilket är extra positivt ur ett intäktperspektiv. Under de första två tertialen ökade antalet registrerade resor med cirka 0,5 miljoner, jämfört med samma period 2022. Under de senaste 12 månaderna uppgår det sammanlagda resandet i den allmänna kollektivtrafiken till 6,2 miljoner. Motsvarande siffra innan pandemin var 6,4 miljoner.

Med anledning av det ökade resandet har en omdisponering av fordonsresurser med högre kapacitet genomförts för att bättre svara upp mot efterfrågan och därmed ge förutsättningar till ytterligare ökat resande och en ökad tillgänglighet till kollektivtrafiken.

Det säkerhetspolitiska läget har inneburit en kraftig utveckling av bränsle- och energipriserna. Läget har stabiliserats och priserna har vänt nedåt. En ökad inflation och höjda räntor innebär dock att kostnadsnivån totalt sett består.

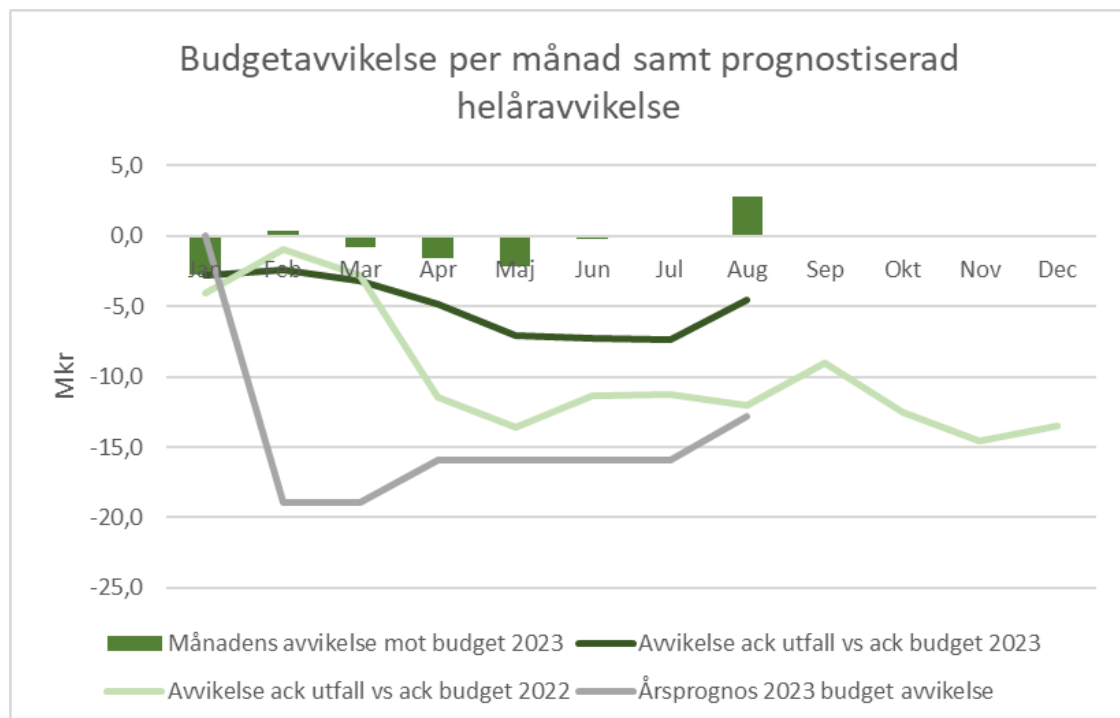
Avtal avseende stadstrafiken i Östersund och regiontrafik i Åre har, efter överprövningar, nu

tecknats. I Åre har dessutom ett avtal med SkiStar tecknats avseende destinationstrafiken vilket är ett unikt samarbete i Sverige. Uppstartsprojekten för de nya avtalen har påbörjats. Under 2022 upphandlades ett nytt planeringssystem för särskild kollektivtrafik och systemet är nu under införande. Avtalsuppföljningen av trafikavtalen har lyfts på flera sätt under 2022 och 2023, med fordons- och bränsleuppföljningar, kundundersökning, förbättrad agenda vid företagsträffarna, rapporter och vitesförfaranden.

En ny mobilapp är under införande och planeras att lanseras under hösten 2023. Projektet sker tillsammans med övriga kollektivtrafikaktörer i de fyra nordligaste länen. En översyn av priser, biljetter och prisstruktur är påbörjad. Arbetet, med förslag till beslut, har på grund av hög arbetsbelastning försenats något.

Det syns en klar och glädjande förbättring avseende mål och aktiviteter inom medarbetar- och arbetsmiljöområdet. Någon ny undersökning är inte genomförd sedan senaste tertialrapporten.

Ekonomiskt utfall

Akkumulerad avvikelse mot budget uppgår per augusti till -4,6 mkr

Prognostiserad avvikelse mot budget för helåret 2023 uppgår -12,8 mkr

Grafen ovan åskådliggör hur det verkliga utfallet per månad och ackumulerat för rapportperioden förhåller sig till budget. För perioderna januari och juli upprättas inte månadsrapporter.

Händelser av väsentlig betydelse

Arbetet med Östersundslänken har pausats. Trafikverket har beviljat stöd (stadsmiljöavtal) till projektet. Länsstyrelsen har avslagit kommunens ansökan om att flytta träd i centrala Östersund och kommunen kommer att överklaga beslutet.

En omorganisation planeras från årsskiftet 23/24. En av områdets enheter delas då upp i två med syftet att ge chefer och medarbetare bättre förutsättningar att utveckla verksamheten.

Mål

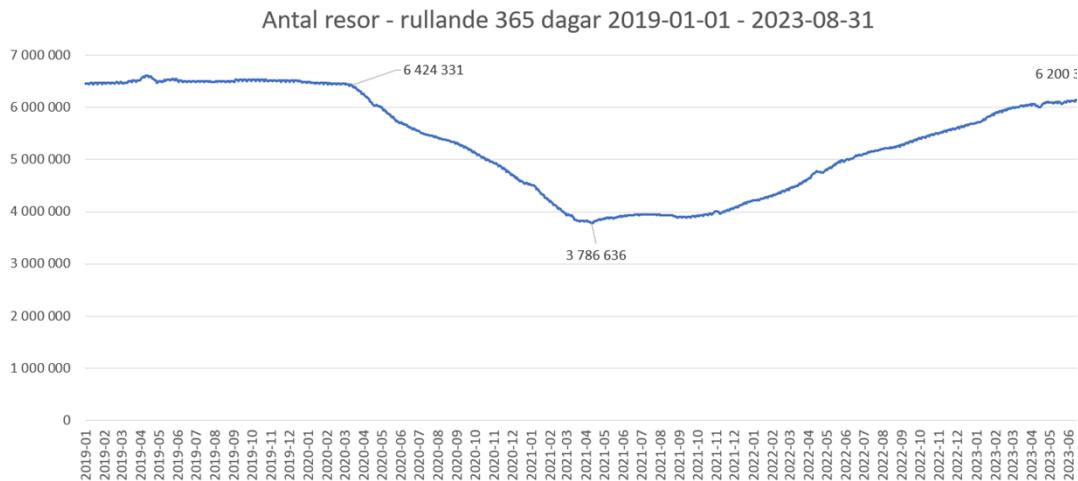
Strategi för länets utveckling

Goda kommunikationer inom samt till och från Jämtland Härjedalen

- Arbete har påbörjats inom samtliga fyra mål. Antalet validerade resor ökade med 15% jämfört med samma period förra året. Aktiviteter för att öka tillgängligheten genomförs. Ett nytt koncept för närtrafik har inte tagits fram däremot är anropsstyrd trafik sökbar i reseplanerare. Omvärldsbevakning för att ställa rätt krav i kommande upphandlingar har genomförts. Nya trafikavtal för stadstrafiken i Östersund och för busstrafiken i Åre har tecknats. Båda avtalen innebär en stor ökning av emissionsfri trafik och i övrigt fossilfri trafik.

Kollektivtrafiken ska skapa förutsättningar för ett utbud av kollektivtrafik som ökar resandet inom samt till och från länet.

- Antalet validerade resor ökade med sammanlagt 500 000 under första och andra tertiet jämfört med motsvarande samma period 2022.

Behoven för en ökad tillgänglighet har kartlagts och aktiviteter genomförs inom flera områden.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Öka antalet validerade resor jämfört med tidigare år	● Ja	Genomförd aktivitet	Antalet registrerade resor har ökat med cirka 500 000 under årets första åtta månader jämfört med samma period 2022, vilket motsvarar en ökning på cirka 15%.
● Kartlägga behov och prioritera insatser för ökad tillgänglighet	● Ja	Genomförd aktivitet	Flera olika åtgärder genomförs, utreds och föreslås. Exempelvis nytt linjenät i Östersund, arbete med Östersundslänken, förenklat biljettutbud, tillgänglighetsanpassning av digitala informationskanaler och omdisponering av fordonsresurser.

Kollektivtrafiknämnden ska öka den geografiska tillgängligheten och möta framtidens utmaningar genom attraktiva mobilitetslösningar och utveckling av innovativa lösningar för resmöjligheter

- Utveckling sker genom ett försök med möjlighet att boka lediga platser i skolskjutsar på utvalda sträckor i Östersund och anropsstyrd trafik är numera direkt sökbar i reseplanerare. Däremot har tillgängliga resurser hittills under året inte tillåtit en översyn av möjligheten att se över ett nytt koncept för Närtrafik och Anropsstyrd trafik.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
Se över möjligheten att ta fram ett nytt koncept gällande Närtrafik och Anropsstyrd trafik	Pågående	Genomförd aktivitet	Vissa förändringar har gjorts avseende anropsstyrd trafik, exempelvis är trafiken är sökbar i reseplaneraren. Däremot har en översyn av möjligheten att ta fram nytt koncept inte genomförts.

Kollektivtrafiknämnden ska fortsätta arbetet med att hitta former för ett modernt, utvecklat och hållbart resande genom hållbara bränsleval.

- Omvärldsbevakning för att ställa rätt krav i kommande upphandlingar för Ragunda/Linje40 och Särskild kollektivtrafik 2025 har genomförts.
Nya trafikavtal för stadstrafiken i Östersund och för busstrafiken i Åre har tecknats. Båda avtalen innebär en stor ökning av emissionsfri trafik och i övrigt fossilfri trafik.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
Genomföra omvärldsbevakning och analys för att kunna ställa relevanta krav vid upphandling	Ja	Genomförd aktivitet	Analys av tillgängliga drivmedel samt fordon genomförd inför upphandling av Ragunda och linje 40. Fossilfria drivmedel finns tillgängliga liksom fordon med förbränningsmotorer. Fordon med emissionsfria drivlinor saknas i hög grad.

Strategi för våra medarbetare

Säkra långsiktig kompetensförsörjning och goda anställningsvillkor

- Kompetensbehov för att förstärka arbetet med de mål och prioriteringar som finns i Trafikförsörjningsprogrammet är identifierade. Vakanser ska tillsättas och framtida behov är identifierade.

Regionstyrelsen och nämnderna ska skapa förutsättningar för en fungerande kompetensförsörjning utifrån uppdrag och behov, verksamhetsutveckling, arbetsmetoder och kompetens.

- Ny områdeschef är rekryterad, vakanser ska tillsättas och kompetensbehov identifieras.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
Identifiera vilka kompetenser som behövs utifrån	Ja	Genomförd aktivitet	Ny områdeschef är rekryterades under våren och analys av vilken kompetens som behöver rekryteras för att ersätta tidigare

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
verksamhetens mål och uppdrag nu och i ett långsiktigt perspektiv			marknadschef genomförs. Affärsanalytiker/Controller rekryteras på grund av vakans. Behov finns av kompetens att jobba med tillgänglighet, hållplatser, fordonskontroller, biljettkontroller och biljett- och betalningsprojekt.
● Kartlägga och synliggöra fördelar och nackdelar med distansarbete för att utveckla struktur och arbetssätt	● Ja	Genomförd aktivitet	Medarbetare och chefer ser fördelar med flexibiliteten. Inga indikationer finns på ett behov av ett förändrat arbetssätt.

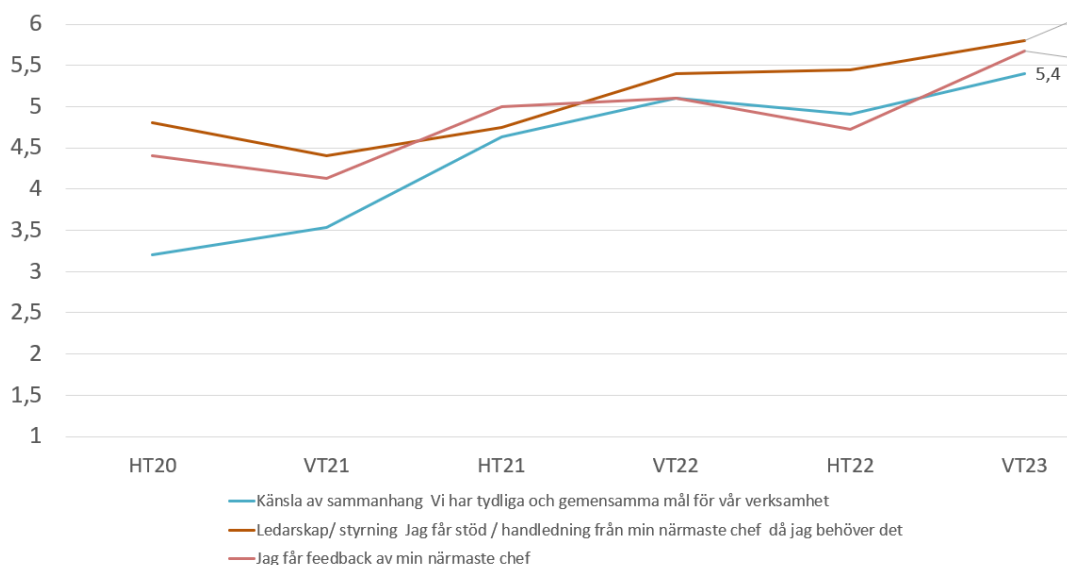
Aktivt medarbetarskap och ledarskap

- Medarbetarenkäten visar att medarbetare får stöd av närmsta chef. Det pågår ett strategiskt utvecklingsarbete för alla chefer och ledningsgruppen inom förvaltningsområdet. I detta arbete ingår att förbättra chefers förutsättningar men även att förbättra för verksamheten och medarbetares förutsättningar. Bland annat har ett arbete gällande värdegrund/beteende, strategiskt lyssnande och workshop kring omvärldsanalys genomförts.

Regionstyrelsen och nämnderna ska utveckla chefers förutsättningar för att bedriva ett aktivt och utvecklande ledarskap.

- Under 2022 infördes enheter med enhetschefer inom område kollektivtrafik. På frågan "Jag får stöd/handledning från min närmaste chef då jag behöver det" är värdet 5,8 vilket är medarbetarenkätens högsta enskilda värde. Medarbetarenkäten genomförs två gånger per år.

Min arbetsmiljö - Ledarskap

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Upplevelsen hos medarbetare av att de får stöd från sin	5,8	4,6	Eftersom utfallet är mycket högt har inga särskilda aktiviteter genomförts.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
närmsta chef ska öka jämfört med 2022			
● Identifiera förbättringsområden och genomföra åtgärder för att öka chefers förutsättningar att bedriva ett aktivt och utvecklande ledarskap	● Ja	Genomförd aktivitet	Alla chefer har genomgått chefsprogram 1.

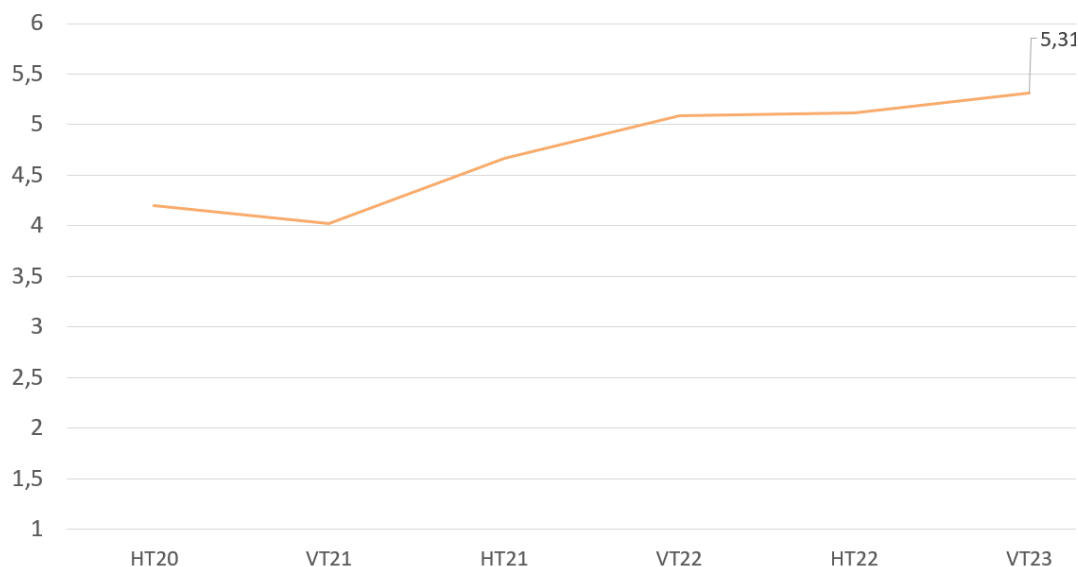
Utveckla en hälsofrämjande arbetsmiljö

- Arbetsmiljöindex ligger högt och har ökat något sedan förra mätningen.

Regionstyrelsen och nämnderna ska utveckla ett mer förebyggande systematiskt arbetsmiljöarbete och säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet sker på samtliga nivåer i organisationen.

- Målvärdet för hälsofrämjande index har ökat jämfört med 2022 år resultat, till 5,31. Någon ny undersökning har inte gjorts sedan förra tertialrapporten.

Min arbetsmiljö - totalt

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Bibehålla totalt hälsofrämjandeindex i nivå med 2022 års resultat	5,31	5	Medarbetarenkäten görs 2 gånger per år. Siffran är från mätningen våren 23.

Strategi för ekonomi

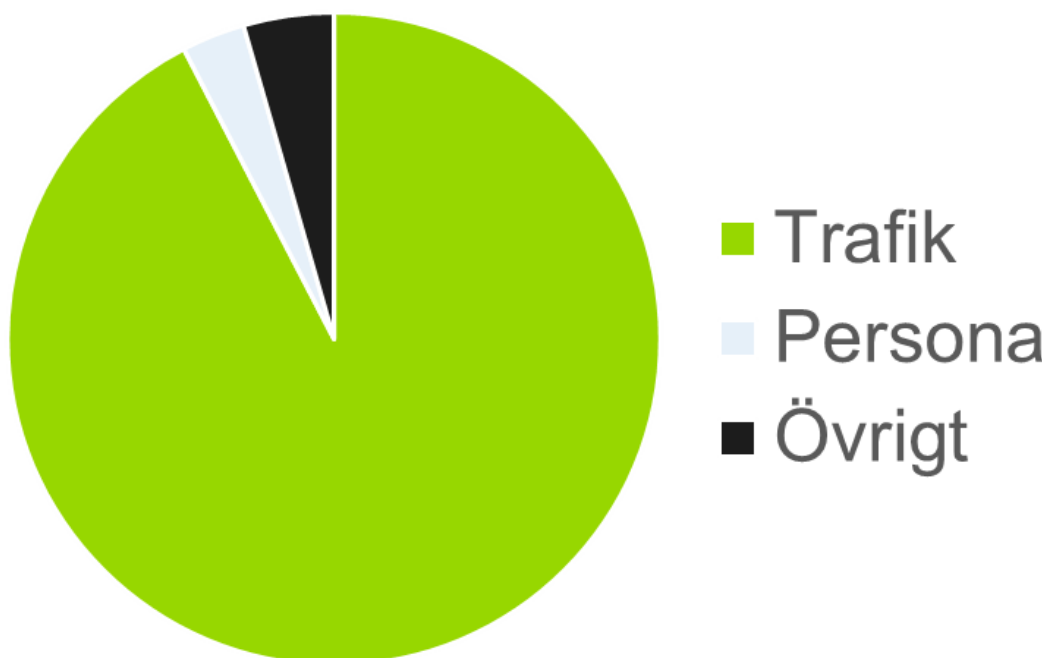
En ekonomi i balans genom god styrning och uppföljning

- Verksamheten når varken målen för netto- eller bruttokostnadsutveckling under tertial 2.

Regionstyrelsen och samtliga nämnder ska arbeta med att minska kostnadsdrivningen.

- Inflation, räntehöjning och bränslepriser har inneburit en kostnadsökning enligt de ingångna trafikavtalen. Trafikavtalen är den dominerande kostnaden inom kollektivtrafiken. Kostnaden indexeras till 100 % varför möjligheten att påverka såväl netto- som bruttokostnadsutvecklingen är begränsad på kort sikt. Långsiktigt sker ett arbete i upphandlingar för att säkerställa kostnadseffektiva och kvalitativa kollektivtrafiklösningar .

Kostnader 447 mnkr

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
Nettokostnadsutveckling inom Kollektivtrafiknämnden	2,3 %	Högst - 5,3 %	Målvärdet är preliminärt beräknat i verksamhetsplan baserat på prognos 2022, justerat målvärde för nettokostnadsutveckling beräknas till 2,2% baserat på utfall 2022.
Bruttokostnadsutveckling inom Kollektivtrafiknämnden	-0,1 %	Högst - 2,9 %	Målvärdet är preliminärt beräknat i verksamhetsplan baserat på prognos 2022, justerat målvärde för bruttokostnadsutveckling beräknas till -4,6% baserat på utfall 2022.

Långsiktig investeringsplanering

- Kollektivtrafiknämnden jobbar med fleråriga investeringsplaner för att få bättre kontroll på de långsiktiga investeringsbehoven och kunna planera verksamheten bättre.

Regionstyrelsen och samtliga nämnder ska utöka sin planeringshorisont till minst tre år för investeringar.

- En treårig investeringsplan utgör underlag i process för investeringsäskande till regionens investeringsråd, vilken har tillämpats av nämnden.

Verksamhetsmål (alla nivåer)	Utfall	Målvärde	Kommentar
● Ta fram 3-årig plan för investeringar	● Ja	Genomförd	aktivitet

Verksamhet

Kollektivtrafiknämnden inrättades den 1 januari 2023. Kollektivtrafiknämndens verksamhet bedrivs inom område Kollektivtrafik. Underliggande enheter är Marknad, Trafik och Särskild kollektivtrafik

Regional utvecklingsdirektör med närstöd arbetar i tjänstemannaorganisationen mot hela förvaltningsområde Regional utveckling som även inkluderar verksamhetsområde Hållbar tillväxt samt Kultur och bildning.

Produktion

Kollektivtrafik

Kollektivtrafik	2020-08	2021-08	2022-08	2023-08
Totalt antal resor	2 989 168	2 364 576	3 434 687	3 938 510
Regionbuss och tåg	1 154 678	909 824	1 286 474	1 412 856
Tätortstrafiken Östersund	1 834 490	1 454 752	2 148 213	2 525 654

Resande utvecklingen under årets första två tertial har varit positiv. Slutet av augusti visar på nivåer som motsvarar läget innan pandemin.

Ekonomisk analys

Intäkter och kostnader i tkr	Ack utfall	Ack budget	Bud-Utf Diff	Ack utfall fg år	Ack utf-Ack fg år Diff
Avgifter	91 087	90 775	312	82 663	8 424
Försäljning	82 397	83 194	-797	79 289	3 109
Erhållna bidrag	6 990	7 013	-22	12 230	-5 240
Övriga intäkter	7	0	7	10 924	-10 917
Summa Intäkter	180 481	180 982	-501	185 106	-4 625
Personalkostnader	-8 244	-8 047	-197	-7 816	-427
Köp av verksamhet	-302 090	-294 754	-7 336	-301 111	-979
Verksamhetsanknutna tjänster	-2 921	-2 654	-267	-2 176	-745
Material och varor	-236	-267	31	-123	-113
Lämnade bidrag	-26 981	-28 705	1 724	-28 607	1 626
Lokaler	-687	-2 516	1 829	-2 393	1 707
Förbrukn.inv, rep o underhåll	-4 626	-3 502	-1 124	-4 413	-213
Bilhyra, övr trp.medel o frakt	-17 863	-18 636	773	-17 153	-709
Tjänsteresor och logi	-88	-152	64	-40	-48
Konsultkostnader	-2 073	-2 087	14	-2 602	528
Övriga kostnader	-1 500	-1 785	284	-1 039	-461
Avskrivningar/finansnetto	-584	-700	117	-704	121
Summa Kostnader	-367 892	-363 805	-4 088	-368 178	286
Summa Verksamhetens nettokostnader	-187 411	-182 823	-4 588	-183 072	-4 339

Ekonomiskt utfall mot föregående år

Verksamhetens ackumulerade nettokostnader uppgår per augusti 2023 till 187,4 mkr. Under föregående år uppgick nettokostnaden till 183,1 mkr. Verksamhetens nettokostnader har ökat med 4,3 mkr.

Differenserna består av:

- Försäljning inkl. avgifter är 11,5 mkr högre 2023 jämfört med 2022
- Erhållna bidrag och viten/skadestånd är 16 mkr lägre 2023 jämfört med 2022
- Trafikkostnaderna är 1,0 mkr högre 2023 jämfört med 2022.
- Kostnaderna för Norrtåg är 1,6 mkr lägre 2023 jämfört med 2022
- Övriga kostnader är 0,4 mkr högre 2023 jämfört med 2022

Ekonomiskt resultat jämfört med budget

Verksamhetens resultat jämfört med budget avviker med - 4,6 mkr.

Intäkter är 0,5 mkr lägre än budget

- Konsumentintäkter och övriga intäkter samt bidrag är 1,1 mkr högre än budgeterat.
- Intäkter för tåghyror är 0,8 mkr lägre än budgeterat vilket möts av minskad kostnad, se nedan.
- Intäkt för särskild kollektivtrafik (Färdtjänst och Skoltrafik) är 0,8 mkr lägre än budgeterat vilket möts av minskad kostnad, se nedan.

Kostnaderna är 4,1 mkr högre än budget

- Entreprenörsersättningar för den allmänna kollektivtrafiken är 8,1 mkr högre än budgeterat. Denna fördyring har identifierats redan vid budget men inte täckts i ramtilldelning för kollektivtrafiken.
- Driftbidraget till Norrtåg är 1,7 mkr lägre än budgeterat.
- Övriga kostnader är 0,7 mkr lägre än budgeterat.
- Tåghyror är 0,8 mkr lägre än budgeterat vilket möts av minskad intäkt, se ovan.
- Kostnaderna för särskild kollektivtrafik (Färdtjänst och Skoltrafik) är 0,8 mkr lägre än budgeterat vilket möts av minskad intäkt, se ovan.

Resultatförbättrande åtgärder

Kostnadsutveckling för trafikavtalen är högst omvärldsberoende vilket medför mycket små möjligheter att påverka kostnadsmassa på kort sikt. Nya upphandlingar har tagit sikte på stabila produktionskostnader och långsiktiga avtal.

För att öka resande och intäkter pågår arbeten dels med översyn av prismodell, nytt och förbättrat biljett- och betalsystem samt intäktssäkring genom biljettkontroller.

Förtroendemannabudget

Budgetram förtroendevalda, per kostnadsställe (Tkr)	Ack. utfall aug 2023	Ack. budget aug 2023	Avvikelse (ack. utfall mot budget)
Kollektivtrafiknämnden	-615	-833	218

Orsaker till ändrad/lagd prognos

Helårsprognosen för 2023 beräknas uppgå till -12,8 mkr vilket är en justering med 3,1 mkr från tidigare rapport (-15,9 mkr),

Prognosen har skruvats ned främst avseende trafik kostnader i allmän kollektivtrafik där indexuppräknings har fått en lägre effekt under 2023 än befarat, de index som reglerar trafikavtalen 2023 är nu i huvudsak fastställda. Även driftanslag till Norrtåg beräknas bli .2,6 mkr lägre.

Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Antal månadsavlönade	2020-08-31	2021-08-31	2022-08-31	2023-08-31	Förändring mot fg år
Totalt antal anställda		13	15	19	4
- varav kvinnor		7	9	12	3
- varav män		6	6	7	1

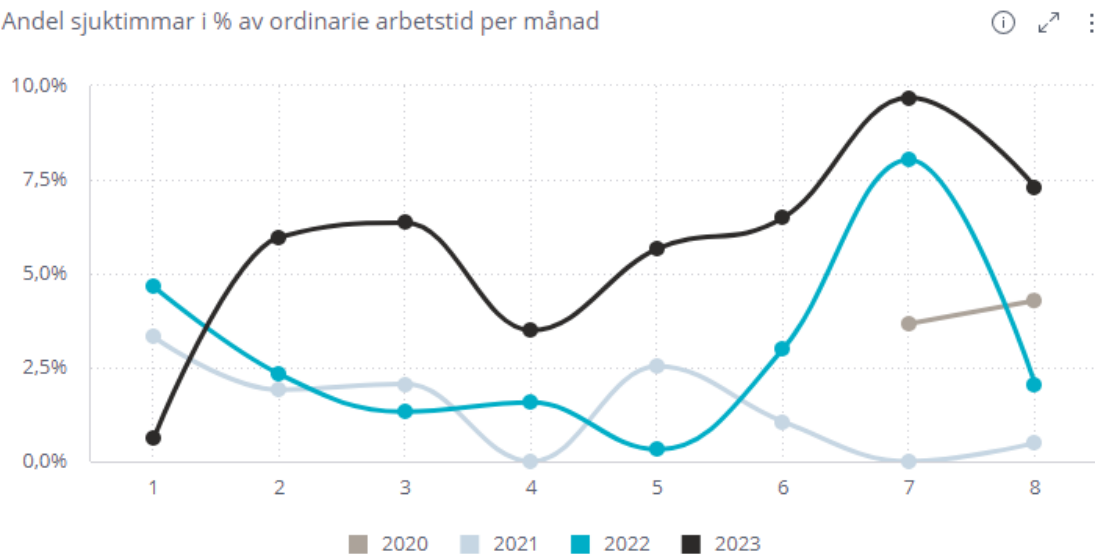
Antal anställda avser antal personer och inkluderar deltider, tjänstlediga och sjukskrivna. Antal anställda har ökat med fyra medarbetare 2023 jämfört med föregående år. Ökningen förklaras av överföring av kundservicefunktionen för allmän kollektivtrafik från Reseservice samt överföring av tidigare upphandlad verksamhet från Vy buss.

Omräknat till antal årsarbetare rullande 12 månaders period (2209-2308) blir det 16,4 årsarbetare och föregående år (2109-2208) 14,2 årsarbetare. Det vill säga en ökning med 2,2 årsarbetare.

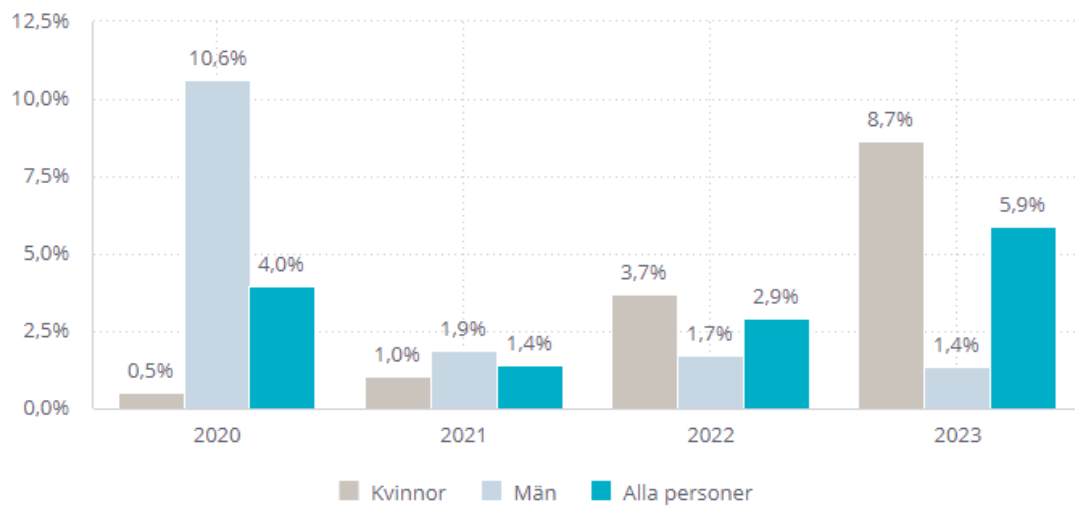
Sjukfrånvaro - ökade frisktal

Sjukfrånvaro - Andel sjuktimmar i procent av ordinarie tid per månad

Andel sjuktimmar i % av ordinarie arbetstid per månad

Andel sjuktimmar i % av ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaron har ökat och ligger på 8,7 %, vilket är en ökning med 5 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Orsaken är främst långtidssjukskrivning som inte är arbetsrelaterad.

När behov finns så kopplas hälsofrämjande teamet och företagshälsovården in.

Investeringar

Under 2023 beviljade investeringar per objekt som ännu inte genomförts	Utfall jan-augusti 23	Budget 23	Ange planerad tid för genomförande
KTN (Kollektivtrafiknämnden)	2 738	7 600	
Nytt biljett- och betalssystem. Ny digital plattform som utarbetas i gemensamt projekt (Snowracer) med övriga norrlandsregioner innefattar uppsättning av anpassad programmiljö.	988	2 600	Pågående investering, kan eventuellt behöva flyttas (rullas över) till 2024
Ny digital infrastruktur i bussarna vid övergång från 3G till 4G	1750	2 500	Pågående investering
Nya Biljettmaskiner i form av androidplattor	0	2 500	Kan behöva flyttas (rullas över) till 2024